

**METSO –
Skogsägarens
val till förmån
för Finlands natur**

**Med hjälp av METSO-
handlingsplanen
kan man trygga
den biologiska
mångfalden i skogen
för kommande
generationer.**

METSO tryggar mångfalden – frivillighet är utgångspunkten

METSO-handlingsplanen har gett skogen en ny betydelse. Genom METSO-handlingsplanen som tryggar den biologiska mångfalden i skogarna kan skogsägare få ersättning för att skydda skogsnaturen och stöd för naturvårdande skötsel. Handlingsplanen erbjuder alternativ bland vilka skogsägarna kan välja det som passar dem bäst. METSO-handlingsplanen erbjuder möjligheter som det lönar sig att ta en närmare titt på.

Broschyren ger allmän information om METSO-handlingsplanen. NTM-centralerna och Finlands skogscentral samt andra fackmän inom skogs- och miljöbranschen ger närmare information och rådgivning. Kontaktuppgifter hittar du i slutet av broschyren. Läs mer om METSO-handlingsplanen på webbplatsen Metsonpolku.fi. Närmare information om egenskaperna hos objekt som lämpar sig för METSO-handlingsplanen finns i broschyren METSO-handlingsplanens livsmiljöer.

Trygga mångfalden i din skog

METSO-handlingsplanens centrala mål är att trygga den biologiska mångfalden i den finländska skogsnaturen. Genom att skydda eller vårda värdefulla livsmiljöer skyddas också de sällsynta arter eller arter på tillbakagång som lever där. METSO

ger möjlighet att främja användningen av naturen för rekreation och företagsverksamhet samt att sörja för landskapet. Med hjälp av METSO-handlingsplanen kan man trygga den biologiska mångfalden i skogen för kommande generationer.

Syftet med METSO-handlingsplanen är att trygga framför allt skogar i naturtillstånd och skogar med biologisk mångfald. Egenskaper som vittnar om biologisk mångfald är till exempel död ved och murkna träd, stora och gamla lövträd, förkolnade träd, myrar eller bäckar i naturtillstånd samt krävande eller sällsynta arter. En skog kan också vara lämplig för skydd om den kompletterar ett närliggande skyddsområde.

Det finns noggranna urvalskriterier för vilka livsmiljöer som tas med i METSO-handlingsplanen. Med hjälp av METSO-handlingsplanen kan man också skydda livsmiljöer som tryggas i skogslagen och naturvårdslagen samt andra livsmiljöer som är värdefulla med tanke på mångfalden. Skyddsobjektens storlek varierar. I allmänhet omfattar skyddsobjekten områden på flera hektar, men ett objekt kan också bestå av flera separata områden. Livsmiljöernas lämplighet för METSO-handlingsplanen och möjligheterna till skydd kan variera beroende på skyddsmetod och i olika delar av landet.

BILD VIIVI MYLLYLÄ

Vem fattar beslut om METSO-objekten?

- Närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) fattar beslut om permanent och tidsbegränsat skydd på 20 år enligt naturvårdslagen samt om den ersättning som ska betalas för skyddet.
- Skogscentralen fattar beslut om tidsbundet stöd för 10 år enligt ett avtal om miljöstöd samt om naturvårdsstöd enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk.

A close-up photograph of a woodpecker with black and white plumage perched on a rough, textured tree trunk. The bird is facing left, and its head is slightly tilted. The background is blurred, showing more of the tree and some green foliage.

Tio livsmiljöer som lämpar sig för METSO-handlingsplanen:

- Lundar
- Moskogar som är viktiga med tanke på den biologiska mångfalden
- Torvmarker som är viktiga med tanke på den biologiska mångfalden
- Skogar kring vattendrag
- Lövsumpskogar och svämskogar
- Skogbevuxna berg, stup och blockfält
- Livsmiljöer med skog på kalkberg och ultrabasisisk mark
- Solexponerade åsmiljöer
- Trädbevuxna vårdbiotoper
- Mångfaldsobjekt vid landhöjningskusten

METSO erbjuder alternativ

De alternativ som METSO-handlingsplanen erbjuder skogsägarna är permanent skydd, tidsbegränsat skydd och naturvård. Genom naturvård vårdas och istandsätts livsmiljöernas tillstånd. Tillsammans med skogsägaren väljs ett lämpligt alternativ utifrån områdets biologiska mångfald, storlek och läge samt skogsägarens mål.

Permanent skydd

När ett skogsområde skyddas permanent kan det inte längre användas för skogsbruk, men till exempel allemansrätten begränsas vanligen inte av skyddet. Ofta omfattar objekten flera hektar stora områden, men sällsynta livsmiljöer på naturligt små områden, objekt som är viktiga med tanke på hotade arter och områden i anslutning till skyddsområden kan även vara mindre än så. Det finns tre alternativ för permanent skydd av skogen:

- inrättande av ett privat skyddsområde lämpar sig för en skogsägare som vill behålla området i sin ägo och kunna påverka naturvården i området. Markägaren och miljömyndigheten avtalar om ersättningen och fridlysningsbestämmelserna för området, varefter man fattar beslut om fridlysning av området i enlighet med naturvårdslagen.

- försäljning av området till staten är ett alternativ för den som helt vill avstå från det skyddade objektet. Försäljningsobjektet kan vara hela skogsfastigheten eller ett separat outbrutet område. Forststyrelsen ansvarar för statens skogar och kan vidta skötselåtgärder som förbättrar naturvärdena på skyddsområdet.

- byte av området mot statens mark kan vara ett lämpligt alternativ för en skogsägare som vill skydda ett objekt, men fortsätta att bedriva skogsbruk på en annan plats. Tillgången på bytesmark varierar i olika delar av landet.

Tidsbegränsat skydd

Ett avtal om miljöstöd ingås för tio år i taget. De livsmiljöer som i första hand stöds är trädbevuxna värdefulla livsmiljöer som tryggas av skogslagen. Bevarandet av deras särdrag kan stödjas med METSO-handlingsplanens livsmiljöer som är kopplade till dem. Avtalet om miljöstöd kan också bestå av enbart METSO-livsmiljöer. Avtalen om miljöstöd omfattar i genomsnitt cirka tre hektar. Miljöstöd beviljas också för mindre, större samt separat belägna livsmiljöer.

Längden på en tidsbegränsad skyddsperiod som bygger på naturvårdslagen fastställs utifrån objektets naturvärden och markägarens önskemål. Perioden kan vara högst 20 år. Ett tidsbegränsat naturskyddsområde är lämpligt särskilt för objekt där man inte är säker på att skyddsvärdena är bestående. Dessa kan till exempel vara en hotad arts förekomstplatser.

Vård av skogsnaturen

Naturvård kan innebära att man upprätt håller och ökar mångfalden i livsmiljöerna eller påskyndar en skogs- eller myrlivsmiljös återgång till naturtillstånd. Naturtillståndet i småvatten, såsom bäckar eller källor, kan också förbättras genom att restaurera dem och deras avrinningsområden. Ett naturvårdsobjekts storlek varierar beroende på omfattningen av den livsmiljö som vårdas och vårdbehovet. Naturvårdsarbetena planeras i samarbete med skogsägaren och planeringen medför inga kostnader för ägaren. Man kan förbättra objektets naturvärden och naturtillstånd till exempel i följande objekt:

- Lundar i behov av vård (t.ex. lundar med ädla lövträd, granbevuxna lundar och lundar av betydelse för artbeståndet)
- Småvatten med ändrad vattenhushållning (t.ex. små tjärnar, källor och bäckar)
- Utdikade kärr (t.ex. skogskärr och rikkärr)
- Solexponerade åsar (t.ex. igenväxande solexponerade sluttningar)
- Trädbevuxna vårdbiotoper (t.ex. gamla skogsbeten som ska istandsättas)

Ersättning betalas för METSO-skyddet

Ersättning för frivilligt skydd enligt METSO-handlingsplanen betalas till skogsägaren. Det lönar sig alltid att utreda möjligheten till skydd och det kan erbjuda skogsägaren ett nytt sätt att få inkomster från sin skog. Ersättningarna för olika skyddsalternativ fastställs på följande sätt:

Ersättningar för permanent skydd

- Inrättande av ett privat skyddsområde: Skogsägaren får ersättning för de ekonomiska förluster som följer av fridlysningen. Tillsammans med markägaren kommer man överens om ersättningen, som i regel utgår från avverkningsvärdet på områdets trädbestånd. Ersättningen är skattefri.
 - Försäljning av området till staten: Som försäljningspris används områdets gängse pris, som i regel beräknas utifrån skogsbruksvärdet. Försäljningsvinsten är skattefri för privatpersoner.
 - Byte till statens mark: Ett byte kan vara möjligt om det finns tillgänglig bytesmark med lämpligt läge och värde.
- ## Ersättningar för tidsbegränsat skydd och naturvård
- Miljöstöd för skogsbruk: Kalkylen bygger på mängden marknadsdugligt trädbestånd i de livsmiljöer som stöds, deras areal samt fastighetens omedelbara avverkningsmöjligheter. För livsmiljöer med stora mängder död ved kan en incitamentsersättning betalas. När miljöstödsersättningen räknas ut använder man det aktuella regionala medelrotpriset. I beräkningen beaktas markägarens självriskandel och en tidsperiod på tio år. Ersättningen är skattepliktig inkomst för stödmottagaren.
 - Tidsbegränsad fridlysning enligt naturvårdslagen: Ägaren får ersättning för bortfallet av ekonomisk nytta som han eller hon orsakas under fridlysningen. Bortfallet uppskattas alltid från fall till fall. Ersättningen är skattefri.
 - Naturvårdsstöd kan beviljas i samband med ansökan om miljöstöd för avtalsobjektets naturvård. Stöd kan också beviljas för andra objekt antingen som privata markägares gemensamma projekt eller på ansökan av en enda markägare. Stöd för gemensamma projekt kan också beviljas på basis av projektansökan. Stödet täcker till fullo planeringskostnaderna för naturvärden. Stödet täcker genomförandet fullt ut om skogsägaren inte får inkomster från virkeshandel i samband med skötselåtgärderna.

Även livsmiljöprogrammet Helmi stärker den biologiska mångfalden

Den biologiska mångfalden främjas också i livsmiljöprogrammet Helmi, där man vårdar och restaurerar olika livsmiljöer samt skyddar myrar. Också Helmi-programmet grundar sig på frivillighet. Mer information fås på Helmi-programmets webbplats samt från NTM-centralerna.

[Bekanta dig med Helmi-programmet](#)

Intresserad av METSO?

METSO är skogsägarens val till förmån för Finlands natur. Om du är intresserad av METSO-handlingsplanen och vill veta om du har lämpliga objekt i din skog, ska du kontakta en fackman inom skogs- eller miljöbranschen.

[Mer information och kontaktblankett](#)

Se även:

- [Finlands skogscentral](#)
- [Närings-, trafik- och miljöcentralerna](#)
- [Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio](#)
- [Finlands miljöcentral](#)
- [Jord- och skogsbruksproducenternas centralförbund](#)
- [Skogsvårdsföreningarna](#)
- [Forststyrelsen](#)
- [Skogsserviceföretagarna](#)
- [Skogsbolagen](#)
- [Naturskyddsorganisationerna](#)

I Finland finns också till exempel naturskyddsstiftelser som anskaffar områden för skydd mot ersättning. En skogsägare kan också genom eget beslut skydda skogen och lämna den utanför skogsbruksåtgärderna.

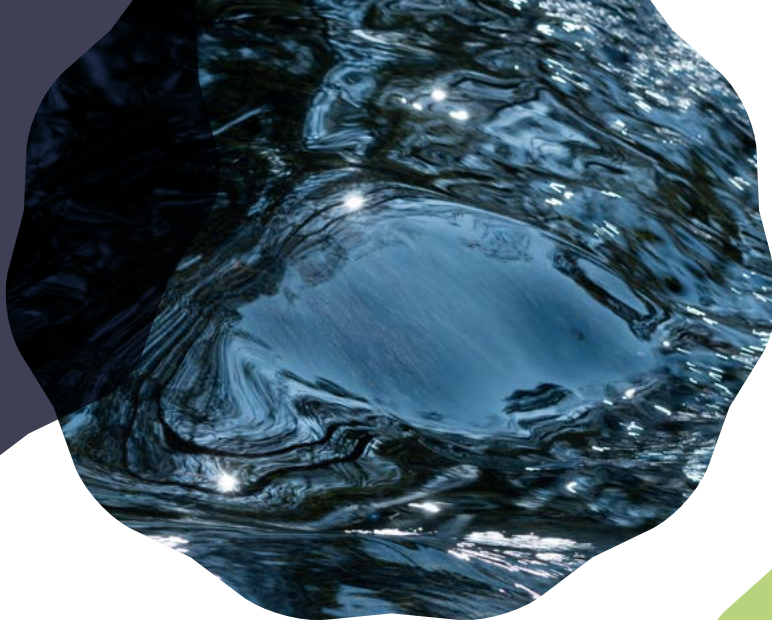
BILD MIKAEL AHLFORS

METSO

[Läs mer om METSO-handlingsplanen](#)

[Se broschyren METSO-handlingsplanens livsmiljöer](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ministeriet
PB 35, 00023 Statsrådet
Telefonväxel: 0295 16001
www.ym.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

Jord- och skogsbruksministeriet
PL 30, 00023 Statsrådet
Telefonväxel: 0295 16001
www.mmm.fi

Broschyren har endast
publicerats i elektronisk form.
Du kan läsa broschyren och skrivas
ut på adressen metsonpolku.fi/sv/broschyren